

## LAMIACEAE ОИЛАСИ ТУРЛАРИНИ ФЛОРАНИ ЎРГАНИШДА ГЕРБАРИЙ МАТЕРИАЛЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ

М.О.Исхакова, Ф.К.Нарбаева

Тошкент шаҳри, 229- мактаб

Lamiaceae оиласи Ўзбекистон флорасида турларга бой ва экологик жиҳатдан муҳим ўсимлик гуруҳларидан бири ҳисобланади. Оила турларини таксономик аниқлаш, тарқалишини белгилаш ва биоэкологик хусусиятларини таҳлил қилишда гербарий материаллари муҳим илмий манба вазифасини бажаради. *Salvia* L. ва *Scutellaria* L. туркумлари бўйича тадқиқотлар гербарий намуналарини замонавий адабиётлар ва дала кузатувлари билан таққослаш турлар таркибини аниқлашда самарали эканини кўрсатади. Фарғона водийсида *Scutellaria* туркумининг тарқалиши бўйича тадқиқотларда ҳам гербарий фондлари муҳим манба сифатида қўлланган.

**Калит сўзлар:** Lamiaceae, гербарий, флора, таксономия, *Salvia*, *Scutellaria*, Фарғона водийси.

Гербарий фондлари ўсимликларнинг тур таркиби, морфологик белгилари, тарқалиш ҳудуди ва вақт давомидаги ўзгаришларини ўрганишда муҳим илмий ресурс ҳисобланади. Lamiaceae оиласига мансуб турларнинг морфологик жиҳатдан яқинлиги сабабли гербарий намуналарини қайта кўриб чиқиш таксономик аниқликни оширишга хизмат қилади.

*Salvia* L. туркумининг Ўзбекистон флорасидаги таксономик таркиби бўйича тадқиқотда дала материаллари билан бир қаторда гербарий фондларини қайта кўриб чиқиш асосида 25 турдан иборат рўйхат шакллантирилган.

Фарғона водийсида *Scutellaria* L. туркуми турларининг тарқалиши бўйича тадқиқотда ҳам гербарий фондлари, адабиёт маълумотлари ва дала кузатувлари биргаликда қўлланилган. Натижада водийда 23 тур қайд этилган.

Шу сабабли Наманган вилоятида Lamiaceae оиласи турларини ўрганишда гербарий намуналарини замонавий таксономик адабиётлар билан солиштириш, уларнинг тарқалиш нуқталарини таҳлил қилиш ва биоэкологик хусусиятларини умумлаштириш истикболли ёндашув ҳисобланади.

**Хулоса қилиб айтиш мумкинки,** Lamiaceae оиласи бўйича гербарий материалларини комплекс таҳлил қилиш турларнинг таксономик таркиби ва географик тарқалиши ҳақида ишончли маълумотларни умумлаштириш имконини беради. Наманган вилояти гербарий материалларини алоҳида таҳлил қилиш келгусида флористик тадқиқотлар учун асос бўлиши мумкин.